

6. Regeerakkoord

Bijlage bij ledenbrief 12 januari 2022: “Nagekomen stukken Extra ALV 13 januari 2022”

Resolutie “Randvoorwaarden voor de hervormingsagenda Jeugd” (aangepaste versie 12 januari 2022)

Overwegende dat:

- Gemeenten in hun opgave de per 2015 gedecentraliseerde jeugdzorg inhoudelijk te transformeren, de afgelopen jaren betekenisvolle stappen hebben gezet die de jeugdhulp aantoonbaar hebben verbeterd maar er nog altijd sprake is van een forse opgave.
- Gemeenten vanaf 2017 grote tekorten lijden op het jeugdzorgbudget en daarom fors hebben moeten bezuinigen op voorzieningen voor jongeren en op andere maatschappelijke voorzieningen (wijkbudget, minimaregelingen etc.).
- Er in de afgelopen jaren een disbalans is ontstaan tussen de uitgebreide gemeentelijke verantwoordelijkheden en de middelen die gemeenten van het rijk ontvangen.
- De VNG al vanaf 2019 in gesprek met het rijk is om te komen een adequate financiering van gemeenten, die hen in staat stelt de transformatie te realiseren en hun verantwoordelijkheden voor goede jeugdhulpverlening volledig waar te maken.
- Rijk en VNG in 2019 afspraken hebben gemaakt over een uit te voeren (AEF) onderzoek en een arbitrageprocedure, bedoeld voor de onverhoopte situatie dat partijen geen overeenstemming zouden kunnen bereiken over de vraag hoe opvolging te geven aan de uitkomsten van het onderzoek.
- In het voorjaar van 2021 de inzet van arbitrage (Commissie van Wijzen) nodig was.
- De Commissie van Wijzen op 18 mei 2021 een heldere uitspraak heeft gedaan:
 - o Het rijk dient feitelijke tekorten van gemeenten op jeugd te compenseren.
 - o Gemeenten en rijk dienen gezamenlijk een agenda uit te werken voor betere jeugdhulpverlening en een beheersbaar stelsel.
- De VNG deze uitspraak, namens de gemeenten, volledig heeft omarmd en zij zich namens hen nadrukkelijk committeert aan de verbetering van de kwaliteit van de jeugdhulp en beheersbaarheid van het jeugdhulpstelsel en de daartoe binnen de Hervormingsagenda Jeugd te definiëren maatregelen en zij dit ook verwacht van het rijk. Het rijk heeft dit ook uitgesproken in de bestuurlijke afspraken van juni 2021.
- Deze uitspraak, de bestuurlijke afspraken met het demissionaire kabinet van juni 2021 en de compensatie voor het jaar 2022 vormen voor rijk en gemeenten de basis aan de slag te gaan met de Hervormingsagenda Jeugd, waarbij de VNG het voorbehoud heeft gemaakt van adequate structurele financiering vanaf 2023.

Constaterende dat:

- Het coalitieakkoord voorziet in een extra besparing van € 100 miljoen in 2024 en vanaf 2025 structureel van € 500 miljoen zonder dat de genoemde bijbehorende maatregelen zijn onderbouwd en rekenschap is gegeven van de consequenties voor de hulp aan kinderen en de positie van gemeenten.
- Er in de reeks die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen reeds een bezuiniging is voorzien van 214 miljoen euro in 2022 die oploopt tot een bedrag van 1 miljard; de voor 2022 beschikbaar gestelde extra middelen van 1,6 miljard worden stapsgewijs afgebouwd naar ca.

0,8 miljard euro in 2027. In combinatie met de bezuiniging uit het Coalitieakkoord gaat het dan om een bezuiniging van 1,5 miljard op een totaal jeugdzorgbudget van ca. 5,5 miljard.

- Hiermee de passende hulp voor kwetsbare kinderen ernstig in het gedrang komt.
- Alle financiële ramingen getoetst dienen te worden op uitvoerbaarheid en effect op de hulpverlening.
- De bedoeling en uitvoering van de Hervormingsagenda, die moet leiden tot betere jeugdhulp en een beheersbaar stelsel, door het coalitieakkoord onder grote druk komen te staan.
- Daarmee de uitspraak van de Commissie van Wijzen door de coalitie niet wordt gerespecteerd. Dit getuigt niet van goede interbestuurlijke verhoudingen.
- De coalitie met de eenzijdige toevoeging van een extra bezuiniging, zonder adequate onderbouwing, de financiële positie van gemeenten niet serieus neemt en het langdurige traject tussen rijk en gemeenten, inclusief een arbitrage, op deze wijze bruuskeert en belemmert.
- Hetzelfde geldt voor het complexe en delicate proces van de Hervormingsagenda en de in dat bestek door gemeenten te treffen ingrijpende maatregelen.

Stelt de leden voor om:

De vormgeving van en besluitvorming over de Hervormingsagenda per heden op te schorten totdat er een principeafspraken is gemaakt met het nieuwe kabinet waarin zij erkent dat:

- de uitspraak van de Commissie van Wijzen ten volle zal worden gerespecteerd;
- de genoemde extra besparingen in het coalitieakkoord op geen enkele wijze ten koste zullen gaan van het voor kwetsbare jeugd beschikbaar gestelde budget;
- alle te treffen maatregelen vooraf financieel dienen te zijn gevalideerd en getoetst op hun uitvoeringsconsequenties en dienen bij te dragen aan betere jeugdhulp en een beter beheersbaar stelsel;
- de verantwoordelijkheid voor de 'extra' maatregelen uit het Coalitieakkoord ad 500 mln bij het kabinet blijft, waarbij tevens wordt gegarandeerd dat die extra besparing geen negatief effect heeft op de hervormingsagenda jeugd.

Het volledig uitvoeren van de uitspraak van de commissie van Wijzen houdt het volgende in:

- De interbestuurlijke verhoudingen worden gerespecteerd en artikel 108 lid 3 Gemeentewet wordt onverkort toegepast. Dit betekent dat gemeenten gecompenseerd worden voor de feitelijke uitgaven in het kader van de Jeugdwet.
- De financiële taakstelling in de Hervormingsagenda moet voldoende onderbouwd zijn en aantoonbaar op basis van monitoringafspraken tot daadwerkelijke kostenbesparingen leiden, waarbij rekenschap wordt gegeven van het effect van het financieel kader op de hulpverlening aan kwetsbare kinderen.
- De uitvoering van de Hervormingsagenda wordt gemonitord door een onafhankelijke commissie.

Pas als er over bovenstaande punten duidelijkheid is zullen wij als gemeenten verder gaan met de Hervormingsagenda. Dit is nodig om gezamenlijk als rijk, gemeenten en andere partners te komen tot kwalitatief betere jeugdhulp en een beheersbaar stelsel.